

Койгунак: Тук-тук, бажыңчыгаш, бажыңчыгашта кым барыл?

Күске: Мен бичии күске бар мен.

Пага: Мен ногаан пагажыгаш бар мен. А сен кым сен?

Койгунак: Мен семдер ак койгунак мен, мени кирип алыңарам, силерниң-биле кады чурттаайн.

Күске: Чүнү кылып билир сен?

Койгунак: «Койгунак» деп ырыны ырлап билир мен.

Олулар уруглар-биле «Койгунак» деп ырыны деңге ырлажыыр.

Пага: Кирип кел кады чурттаар бис.

Тоол «Бажыңчыгаш»

Күске: Тук-тук, бажыңчыгаш, бажыңчыгашта кым чурттап турарыл? Бажыңчыгашта кым-даа чок-тур, бажыңчыгаштын ээзи болур мен.

Пага: Тук-тук, бажыңчыгаш, бажыңчыгашта кым барыл?

Күске: Мен бичии күске бар мен, а сен кым сен?

Пага: Мен ногаан пага мен, мени кирип алам, сээң-биле кады чурттаайн.

Күске: Чүнү кылып билир сен?

Пага: Шүлүктеп билир мен.

«Кыш» деп шүлүктү чугаалаар.

Күске: Кирип кел, кады чуртаал.

ФЕДЕРАЛДЫГ ТӨЛӨВИЛЕР ДЕР
«ЧАШ АЖЫ-ТӨЛДҮГ ӨГ-БҮЛӨЛӨРГӨ
ДЕТКИМЧЕ»,

«АМГЫ ҮЕНИҢ ШКОЛАЗЫ»

Тыва Республиканың Дзун-Хемчик кожуунунң Ча-
даана хоорайның школа назыны четпээн уруглар-
ның муниципалдыг автономнуг өөрөдилге албан
чери «Хээлер» уруглар сады

АДА-ИЕНИҢ СҮМЕ АЛЫР ТӨВҮ

“А м ы д ы р а л д ы ң
ч е л э э ж и”

Үндүрүлгө 58

БАЖЫҢЧЫГАШ

Орус улустуң тоолу

Бирги бичии бөлүктүң ада-иезинге
сүмелер

Үндүрүлгениң тургузукчузу:
Күжүгет Аржана Айымбуевна
кижизидикчи башкы

Адыг: Мен силерни камгалаар, карактаар мен.

Бөрү: Кирип кел кады чурттаар бис.

Башкы: Арганын дириг амытаннары куске, пага, койгун, дилги, бөрү, адыг бот-боттарын хундулежип эп-найыралдыг чурттай берген-

**Сула шимчээшкин
«Мажаалай»**

**Мажаалайның
шыыраан көр,
Бажың тудуп
кирипти.**

**Маска-биле ток-ток,
Хирээ-биле хир-хир.**

Күске: Чүнү кылып билир сен?
Бөрү: Оюн ойнап билир мен оюндан ойна-
алыңарам уруглар.
Шимченгир оюн: «Койгун»
Дилги: Кирип кел кады чурттаар бис.

Адыг: Тук-тук, бажыңчыгаш,
бажыңчыгашта кым барыл?
Күске: Мен бичии күске бар мен.
Пага: Мен ногаан пагажыгаш бар мен.
Койгунак: Мен семдер ак койгунак бар
мен.
Дилги: Мен кызыл дилги бар мен, а
сен кым сен?
Бөрү: Мен көк бөрү мен, а сен кым
сен?
Адыг: Мени киирип алыңарам, силер-
ниң-биле кады чурттаайн.
Күске: Чүнү кылып билир сен?

Дилги: Тук-тук бажыңчыгаш, бажыңчы-
гашта кым барыл?
Күске: Мен бичии күске бар мен.
Пага: Мен ногаан пагажыгаш бар мен.
Койгунак: Мен семдер ак койгунак бар
мен. А сен кым сен?
Дилги: Мен кызыл дилги мен. Мени ки-
ирип алыңарам силерниң-биле кады чурт-
таайн.
Күске: Чүнү кылып билир сен?
Дилги: Тывызыктан салыйн тывыңарам
уруглар.
*Дүгдө кызаш,
мында кызаш,
дүгү кызыл,
боду кызыл (Дилги)*
Койгунак: Кирип кел, кады чурттаар бис.

Бөрү: Тук-тук, бажыңчыгаш,
быжыңчыгашта кым барыл?
Күске: Мен бичии күске бар мен.
Пага: Мен ногаан пагажыгаш бар мен.
Койгунак: Мен семдер ак койгунак бар
мен.
Дилги: Мен кызыл дилги бар мен, а
сен кым сен?
Бөрү: Мен көк бөрү мен, мени киирип
алыңарам, силерниң-биле кады чурттаайн.